

**ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็ก
ก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณवास เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร**
FACTORS RELATED TO HOME ACCIDENT OF EARLY CHILDHOOD IN CHILD CARE
CENTER, PURANAVAS SCHOOL, TAWEEWATTANA, BANGKOK.

วราภรณ์ ขัดทาน¹, ระวีวรรณ แสงฉาย¹, ปิยะธิดา ขจรชัยกุล², ล้ำศักดิ์ ชวนิชย์¹,
พรวิภา เย็นใจ¹, ชีราวุธ ปุญญณวิษ¹, อุดมศักดิ์ คงเมือง¹, พัฒนา มุลพฤษ¹

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันพบว่าปัญหาการเกิดอุบัติเหตุในเด็กเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพเด็กในทุกๆ ด้าน และบ้านก็เป็นสถานที่ซึ่งเด็กใช้ชีวิตอยู่มากเป็นอันดับหนึ่ง อุบัติเหตุจึงเกิดในบ้านได้บ่อย โดยเฉพาะในห้องต่างๆ ซึ่งมีอุปกรณ์ต่างๆที่เราเข้าใจว่าไม่เป็นพิษเป็นภัย แต่ความจริงแล้วอาจเกิดผลร้ายต่อเด็กได้ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณवास เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามกับผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณवास เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 136 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square tests)

ผลการวิจัยจากการสำรวจย้อนหลัง 1 ปีพบว่าเด็กเกิดอุบัติเหตุ 123 คน คิดเป็นร้อยละ 90.4 สาเหตุจากการหกล้มพบมากที่สุด 114 คน คิดเป็นร้อยละ 83.8 รองลงมาคือ ผงหรือแมลงเข้าตา 67 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 ถัดมาคือบาดเจ็บจากของมีคมและอุบัติเหตุจากสัตว์เลี้ยงกัก/ข่วน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 เท่ากัน สิ่งแวดล้อมของบ้านพบว่า เด็กส่วนใหญ่ที่อยู่บ้านมีคะแนนความเสี่ยงปานกลาง 70 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 และรองลงมามีคะแนนความเสี่ยงน้อย 39 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณवास เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ได้แก่ สถานภาพการสมรสของผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาการเกิดอุบัติเหตุในเด็กปฐมวัยในรูปแบบงานวิจัย case-control study และเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อที่จะทราบความเสี่ยงที่แท้จริง

คำสำคัญ: การเกิดอุบัติเหตุที่บ้าน, เด็กปฐมวัย

¹คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

²ภาควิชาอนามัยครอบครัว คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract

Currently issue of accidents in children is affecting the health of children in all aspects. And the house was a place where children live as primary. The accidents happen in the house as often. Especially an in room which has devices that we think that it is harmless. In fact, it may have adverse harm on children. The purpose of the research was to study accident of early childhood in child care center, Puranavas School, Taweewattana, Bangkok. Data were collected by questionnaires with parents of children in child care center, Puranavas School, Taweewattana, Bangkok 136 people. Analyzed by frequency, percentage, average, standard deviation and chi-squared test.

The results from the survey past one year showed that a child accidents 123 case comprising 90.4% of total childhood in child care center. The most accidents were falls 114 cases were as followed 83.8%, followed by powder or insect eyes 67 cases 49.3%, hurt by the sharp injuries and accidents of animal bite / scratch injuries 33 cases 24.3% equivalent. Environmental home found that most children who stay home have the moderate risk 70 case followed 51.5 percent, a risk score less 39 cases followed 28.7 percent. Factors associated with Home accidents of early childhood in child care center, Puranavas School, Taweewattana, Bangkok Statistical significance ($P < 0.05$), including marital status of the parents.

Suggestions to do research should further study the accident in early childhood in a case-control study and research data were collected by interview to know the real risks.

Keywords: home accident, early childhood

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พ่อแม่ในยุคปัจจุบันที่เลี้ยงลูกน้อยวัยกำลังซุกซนคงอดเป็นห่วงไม่ได้ในเรื่องของการพัฒนาการ ด้านสุขภาพ อาหารการกิน รวมถึงความสุขทางอารมณ์ของเด็ก แต่สิ่งสำคัญที่พ่อแม่ไม่ควรมองข้าม นั่นคือ ความปลอดภัยของลูกน้อย ซึ่งอุบัติเหตุเป็นสาเหตุสำคัญและพบบ่อยที่ทำให้เกิดการเจ็บป่วย ความพิการรวมถึงการตายในเด็กด้วย

ข้อมูลจากโครงการวิจัยเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยเด็ก (Child safety Promotion and Injury Prevention Research Center-CSIP) หน่วยเวชศาสตร์ฉุกเฉิน ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี พบว่า เด็กไทยอายุระหว่าง 0-14 ปี เสียชีวิตน้อยลง แต่สิ่งที่ยังน่ากังวล คือ การเสียชีวิตของเด็กไทยด้วยอุบัติเหตุนับตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมามีแนวโน้มสูงขึ้น และเป็นเรื่องน่าเป็นห่วงยิ่งกว่าเมื่อดูนโยบายของภาครัฐและกระทรวงสาธารณสุขและอุบัติเหตุในเด็ก เป็นเรื่องที่ได้รับความสะดวกและกล่าวถึงน้อยมาก (อนุชา เศรษฐเสถียร, 2557).

จากการรวบรวมสถิติข้อมูลเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยฉุกเฉินและอุบัติเหตุของเด็ก อายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 15 ปี ในปี พ.ศ.2556 พบว่า มีเด็กบาดเจ็บป่วยฉุกเฉิน ทั้งสิ้น 899,817 คน เป็นการเจ็บป่วยฉุกเฉินจากอุบัติเหตุจากร่างกาย มากเป็นอันดับหนึ่ง 319,794 คน อุบัติเหตุอื่นๆเช่น การพลัดตกหกล้ม 91,902 คน ถูกทำร้าย 29,946 คน ไฟไหม้น้ำร้อนลวก สารเคมี ไฟฟ้าช็อต 3,612 คน บาดเจ็บทางน้ำ 1,598 คน (ดวงทิพย์ ธีระวิทย์, 2549)

อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ทุกเพศและทุกวัย โดยเฉพาะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในเด็กนั้นเกิดได้ง่าย เนื่องจากเด็กเป็นวัยที่ทุกคนอยากรู้อยากเห็นและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ในอันตรายต่าง ๆ ซึ่งอุบัติเหตุในเด็กส่วนใหญ่ผู้ปกครองและครูคือ ผู้มีบทบาทที่จะป้องกันอันตรายและสร้างความปลอดภัยให้แก่เด็กจากอุบัติเหตุต่างๆ หรืออย่างน้อยเราสามารถลดอัตราเสี่ยงและความสูญเสียลงได้ โดยครอบครัวให้ความรู้และฝึกปฏิบัติผ่านชีวิตประจำวัน (บุบผา เรืองรอง, 2555) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างประสบการณ์หลักเลียงและป้องกันอุบัติเหตุ ค่อยๆ เพิ่มความรู้ความเข้าใจ ฝึกฝนความชำนาญให้ทีละน้อย เช่น สอนให้รู้จักการหยิบยกของร้อน รู้จักการเปิดปิดประตู ขึ้นลงบันไดบ้าน เรียนรู้วิธีข้ามถนน สอนให้ว่ายน้ำเป็น รู้จักวิธีขับขี่จักรยาน สอนไม่ให้หยิบยาหรือสารพิษต่างๆในบ้านรับประทานเอง เป็นต้น ความปลอดภัยในบ้านจะเกิดขึ้นได้ หากพ่อแม่เอาใจใส่ ดูแลสภาพสิ่งแวดล้อมในบ้านให้มีระเบียบแล้วการเอาใจใส่อบรมสั่งสอนสม่ำเสมอตั้งแต่เด็ก เด็กจะเข้าใจและประพฤติตนอย่างระมัดระวังได้ (พระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, 2537)

“บ้าน” เป็นสถานที่ซึ่งเด็กใช้ชีวิตอยู่มากเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนใหญ่เด็กในช่วงอายุ 2-5 ปีมักจะได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุภายในและรอบ ๆ บ้าน (Rivara, 1995) โดยเกิดกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง และเด็กอายุ 0 – 4 ปี ที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุภายในบ้านมากถึงร้อยละ 70 (CONSUMER SAFETY UNIT, 2002 and Comprehensive Children’s Injury Center (CCIC), 2012) ดังนั้นอุบัติเหตุจึงเกิดขึ้นในบ้านได้บ่อย โดยเฉพาะในห้องนอน และห้องครัว ซึ่งพ่อแม่เข้าใจว่าอุปกรณ์ต่างๆในห้องเหล่านี้ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อลูกน้อยแต่ความจริงแล้วอาจเกิดอันตรายถึงชีวิตต่อเด็กได้ (เสาวนีย์ จำเดิมเผด็จศึก, 2537) อุบัติเหตุในเด็กเกิดขึ้นได้ทั้งภายในบ้านและภายนอกบ้าน ที่เกิดขึ้นภายในบ้าน ได้แก่ การพลัดตกหกล้ม ถูกของร้อนลวกไหม้ ถูกกระแสไฟฟ้าดูด เป็นพิษจากยาหรือสารพิษที่มีอยู่ในบ้าน ถูกสัตว์เลี้ยงเช่นสุนัขหรือแมวกัดหรือข่วน บาดเจ็บจากของมีคมหรืออาวุธปืนซึ่งผู้ใหญ่ในบ้านเก็บรักษาไม่ดี นอกจากนี้อุบัติเหตุของเด็กยังเกิดขึ้นภายนอกบ้าน เช่น อุบัติเหตุในท้องถนน และอุบัติเหตุในโรงเรียน (พระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, 2537)

เกือบทุกครั้งที่อุบัติเหตุเกิดขึ้นกับเด็กสิ่งที่ตามมาคือความเสียใจของพ่อแม่ความสลดใจของคนที่เกี่ยวข้อง และทุกอย่างจะเลือนหายไปตามกาลเวลา จนกว่าจะมีอุบัติเหตุครั้งใหม่เกิดขึ้นกับหนูน้อยคนต่อไป โดยที่ยังไม่มีคำตอบในเรื่องของการหาแนวทางป้องกันร่วมกัน หนักไปกว่านั้นคือการโทษพ่อแม่และตัวเด็กเอง “พ่อแม่ไม่รู้จักดูแลลูกดี” หรือ “เด็กคงชนน้ำดู” นี่คือนิสัยที่บดบังความจริงในสังคม จนไม่มีใครยอมรับเชื่อว่าอุบัติเหตุเป็นเรื่องที่ป้องกันได้ แต่มันเป็นภัยที่ใกล้ตัวกับลูกต่อไป ตราบที่เรามองเห็นแต่ไม่ยอมแก้ไข (จินตะ สรัญญา, 2545)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านของเด็กปฐมวัยเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทราบข้อเท็จจริงในปัญหาอย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่การวางแผนการควบคุมและการป้องกันอุบัติเหตุในเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กตามแนวทาง “โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก” (พ.ศ. 2550 - 2559) ของประเทศไทย ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 11 ด้าน (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ, 2550) และหนึ่งในนั้นเป็นด้านการเสริมสร้างความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก และอาจสนับสนุนให้ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมในบ้านให้มีความปลอดภัยแก่เด็กมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ (Host) กับการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างต้นเหตุที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ (Agent) กับการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านในเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อม (Environment) กับการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยศึกษาข้อมูลย้อนหลัง 1 ปี (retrospective study) ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 136 คน เครื่องมือและวิธีที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถามข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านย้อนหลัง 1 ปี ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบ้าน ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับต้นเหตุที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ และส่วนที่ 4 แบบสอบถามข้อมูลชนิดและการเกิดอุบัติเหตุที่บ้าน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากร ลักษณะของผู้ที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ (Host) ต้นเหตุที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ (Agent) และสิ่งแวดล้อม (Environment) วิเคราะห์ด้วยสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติวิเคราะห์ (Analytical statistics) วิเคราะห์ความสัมพันธ์เกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square tests)

ผลการวิจัย

ศึกษาการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร เป็นการข้อมูลย้อนหลัง 1 ปี (retrospective study) จากประชากรที่ศึกษาคือ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 136 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square tests) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์กับเด็ก คือ แม่ 99 คน คิดเป็นร้อยละ 72.8 รองลงมาคือ พ่อ 27 คน คิดเป็นร้อยละ 19.9 และน้อยที่สุดคือ ผู้ดูแลหรือญาติ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4 อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 30-39 ปี 62 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6 และรองลงมาคือช่วงอายุ 20-29 ปี 51 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. 38 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 และรองลงมาคือระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 32 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 เท่ากัน สถานภาพการสมรสส่วนใหญ่ คือ สมรส 111 คน คิดเป็นร้อยละ 81.6 รองลงมาคือ โสด 17 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และน้อยที่สุดคือ หย่า/หม้าย/แยก 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9 ลักษณะของครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขยาย 75 คน คิดเป็นร้อยละ 55.1 และครอบครัวเดี่ยว 61 คน คิดเป็นร้อยละ 44.9 อาชีพส่วนใหญ่คือรับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว 92 คน คิดเป็นร้อยละ 67.6 และรองลงมาคือ ไม่ได้ประกอบอาชีพ/แม่บ้าน/พ่อบ้าน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 สถานะการเงินส่วนใหญ่เพียงพอ ไม่เหลือเก็บ 71 คน คิดเป็นร้อยละ 52.2 และรองลงมาเพียงพอ เหลือเก็บ 44 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4

อายุของเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่อายุ 3 ปี 71 คน คิดเป็นร้อยละ 52.2 และรองลงมาอายุ 4 ปี 58 คน คิดเป็นร้อยละ 42.6 เป็นเพศชาย 85 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 และเพศหญิง 51 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 เด็กปฐมวัยมีโรคประจำตัว 21 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 และว่ายน้ำเป็น 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบ้าน

ส่วนใหญ่อาศัยอยู่แหล่งที่ตั้งเป็นหมู่บ้านชนบท คิดเป็นร้อยละ 27.2 รองลงมาเป็นหมู่บ้านจัดสรร คิดเป็นร้อยละ 22.8 ลักษณะบ้านที่พบมากเป็นบ้านที่ปลูกเองสองชั้น คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมาเป็นบ้านชั้นเดียวไม่มีใต้ถุนและบ้านจัดสรรแบบบ้านเดี่ยวสองชั้น คิดเป็นร้อยละ 24.2 และ 13.2 ตามลำดับ การใช้ประโยชน์พื้นที่ของบ้านที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยอย่างเดียว 113 บ้าน คิดเป็นร้อยละ 83.1 และใช้ประกอบกิจการอื่นด้วย 23 บ้าน คิดเป็นร้อยละ 16.9 ซึ่งแบ่งเป็นร้านค้า 12 บ้าน โรงงาน 4 บ้าน คู่ออมรถ 3 บ้าน โรงงาน/อุตสาหกรรมในครัวเรือน 2 บ้าน และเพาะพันธุ์สัตว์(สุนัขและไก่ชน) 2 บ้าน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นเหตุที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ

จากการสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของบ้าน 136 คน เมื่อนำมาพิจารณาต้นเหตุที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุมีคะแนนตั้งแต่ 1-14 คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.307 แบ่งคะแนนความเสี่ยงเป็น 3 ระดับคือ บ้านที่มีความเสี่ยงมาก (คะแนนมากกว่า 7 คะแนนหรือ

มากกว่า $\bar{x} + S.D.$) บ้านที่มีความเสี่ยงปานกลาง (คะแนน 3-7 คะแนนหรือระหว่าง $\bar{x} \pm S.D.$) และบ้านที่มีความเสี่ยงน้อย (คะแนนน้อยกว่า 3 คะแนนหรือน้อยกว่า $\bar{x} - S.D.$) ผลการศึกษาพบว่าเด็กส่วนใหญ่ที่อยู่บ้านมีคะแนนความเสี่ยงปานกลาง 70 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาคือคะแนนความเสี่ยงน้อย 39 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 และสุดท้ายคือคะแนนความเสี่ยงมาก 27 คน คิดเป็นร้อยละ 19.9

ส่วนที่ 4 ข้อมูลชนิดและการเกิดอุบัติเหตุที่บ้าน

จากการสำรวจย้อนหลัง 1 ปีพบว่าเด็กเกิดอุบัติเหตุ 123 คน คิดเป็นร้อยละ 90.4 และไม่เกิดอุบัติเหตุ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 หากวิเคราะห์การเกิดอุบัติเหตุ พบว่าการหกล้มพบมากที่สุด 114 คน คิดเป็นร้อยละ 83.8 รองลงมาคือ ผงหรือแมลงเข้าตา 67 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 ถัดมาคือบาดเจ็บจากของมีคมและอุบัติเหตุจากสัตว์เลี้ยงกัด/ข่วน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 เท่ากัน

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

5.1 ข้อมูลผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดอุบัติเหตุ (Host) พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) และยอมรับสมมติฐานข้อที่ 1 ได้แก่ สถานภาพการสมรสของผู้ปกครอง และปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร และปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1 ได้แก่ ข้อมูลของผู้ปกครอง (ความสัมพันธ์กับเด็ก อายุ ลักษณะครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานะทางการเงิน) และข้อมูลของเด็ก (อายุ เพศ และโรคประจำตัว)

5.2 ข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่บ้าน (Environment) พบว่าปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร และปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 2 ได้แก่ ลักษณะของบ้าน แหล่งที่ตั้งของบ้าน และการใช้ประโยชน์พื้นที่ของบ้าน

5.3 ข้อมูลต้นเหตุที่เกี่ยวข้องให้เกิดอุบัติเหตุ (Agent) พบว่าปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร และปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 3

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์พบว่า สถานภาพการสมรสของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) สอดคล้องกับพนา พรพัฒน์กุล (2535) พบว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีโครงสร้างมีองค์ประกอบแบบไม่สมบูรณ์ มีการเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ 3.84 เท่า ของเด็กที่อยู่ในครอบครัวมีองค์ประกอบแบบสมบูรณ์ โดยที่เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีพ่อแม่แยกกันอยู่มีความเสี่ยง 2.65 เท่า พ่อแม่ที่เสียชีวิตมีความเสี่ยง 4.73 เท่า พ่อหรือแม่ที่แต่งงานใหม่มีความเสี่ยง 7.43 เท่าของเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีพ่อแม่และเด็กอยู่ด้วยกัน

ปัจจัยส่วนใหญ่พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการการเกิดอุบัติเหตุที่บ้านของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปทุมวาสนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร เหตุเพราะข้อมูลผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุทั้งเด็กปฐมวัยและผู้ปกครอง (ยกเว้นสถานภาพการสมรส) ข้อมูลพื้นฐานมีความคล้ายคลึงกัน เช่น ช่วงอายุของผู้ปกครองส่วนใหญ่อยู่ช่วง 30-39 ปี ร้อยละ 45.6 และช่วงอายุ 20-39 ปี ร้อยละ 37.5 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และ มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 23.5, 23.5 และ 27.9 ตามลำดับ อายุของเด็กส่วนใหญ่ 3 ปี ร้อยละ 52.2 และอายุ 4 ปี ร้อยละ 42.6 เห็นได้ว่าข้อมูลแตกต่างกันไม่มากนัก แม้แต่ที่ตั้งของบ้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่หมู่บ้านชนบท ร้อยละ 27.2 และหมู่บ้านจัดสรร ร้อยละ 22.8

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาการเกิดอุบัติเหตุในเด็กปฐมวัยเป็นการศึกษาข้อมูลย้อนหลัง 1 ปี (retrospective study) ซึ่งผู้ปกครองอาจจำไม่ได้ (recall bias) ควรทำการศึกษาย้อนหลัง 6 เดือน
2. ศึกษาการเกิดอุบัติเหตุในเด็กปฐมวัยในรูปแบบงานวิจัย case-control study และเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อที่จะทราบความเสี่ยงที่แท้จริง
3. ศึกษาการเปรียบเทียบการเกิดอุบัติเหตุในเด็กปฐมวัยในเขตเมือง และเขตชนบท

บรรณานุกรม

- จินตะ ทรัพย์ญา. (2545). **อุบัติเหตุ... มัจจุราชนิรันดร์**. ดวงใจพ่อแม่; 83: 72-82.
- ดวงทิพย์ ธีระวิทย์. (2549). **สถานการณ์ทางสุขภาพในเด็กและเยาวชน**. สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ.
- บุบผา เรืองรอง. (2555). **สุขอนามัยสำหรับเด็กปฐมวัย**. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- พนา พรพัฒน์กุล. (2535). **อุบัติเหตุในกลุ่มเด็กอายุ 5-14 ปี ในจังหวัดนครนายกและปัจจัยเสี่ยง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการระบาด. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2537). **สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- เสาวนีย์ จำเดิมแต่จตุรงค์. (2537). **อุบัติเหตุในเด็ก**. หมอชาวบ้าน.
- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ. (2550). **เอกสารนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเด็กตามแนวทาง “โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก” (พ.ศ. 2550 - 2559)**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

อนุชา เศรษฐเสถียร. (2557). **สถิติข้อมูลอาการเจ็บป่วยฉุกเฉินและอุบัติเหตุ**. สถาบันการแพทย์
ฉุกเฉินแห่งชาติ.

CONSUMER SAFETY UNIT. (2002). 24th Annual Report, **Home Accident Surveillance System**.
London: Department of Trade and Industry.

Comprehensive Children's Injury Center (CCIC). (2012). **Child safety tips for children under 5
years**. [Internet]. [cited 2015 Oct 16]: 7. Available from:
http://kidshealth.org/parent/firstaid_safe/home/childproof.html

Rivara, F.P. Crime. (1995). Violence and injuries in children and adolescents: common risk
factors? **Criminal Behavior and Mental Health** 5; P 357– 85.